

فراوانی عوامل همراه سرطان دهان در استان گیلان طی سال‌های ۱۳۸۳-۱۳۷۵

*دکتر مریم یزدی‌زاده (D.D.S)^۱ - دکتر آبتین حیدرزاده (M.D, MPH)^۲ - دکتر رسول رضائی (D.D.S)^۳

*نویسنده مسئول: قزوین، بلوار باهنر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده دندانپزشکی

پست الکترونیک: myazdzadeh@gums.ac.ir

تاریخ دریافت مقاله: ۸۶/۱۱/۲۵ تاریخ پذیرش: ۸۷/۳/۲۷

چکیده

مقدمه: سرطان دهان مشکل بهداشتی عمده در بسیاری از کشورهای جهان است. شیوع این بیماری در نقاط مختلف دنیا، متفاوت است و مانند هر بیماری دیگر برای شناخت عمیق آن آگاهی از چگونگی توزیع بیماری در مناطق مختلف ایران لازم است.

هدف: تعیین فراوانی عوامل همراه سرطان دهان در بیماران مبتلا در استان گیلان طی سال‌های ۸۳-۱۳۷۵.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه گذشته‌نگر، اطلاعات آماری از تمام سرطان‌های حفره دهان با مراجعه به بایگانی مرکز ثبت سرطان استان گیلان و مطب متخصصان جراحی فک و صورت جمع‌آوری شد و سن، جنس، شیوع و محل آنها ثبت شد.

نتایج: از کل نمونه‌های بررسی شده، ۳۰۶ مورد سرطان دهان شناسایی شد. از این تعداد، ۱۸۶ نفر (۶۰/۸٪) مرد و ۱۲۰ نفر (۳۹/۲٪) زن بودند. نسبت مردان به زنان ۱/۵۵ به ۱/۵۵ و میانگین سن بیماران ۵۷/۷±۱۵/۶۵ سال بود. بیشترین فراوانی سنی ابتلا مربوط به دهه هفتم زندگی بود. از نظر آسیب‌شناسی، شایع‌ترین بدخیمی ۲۰۵ مورد (۶۷٪) کارسینومای اسکواموس سل و پس از آن به ترتیب لنفوم با ۲۷ مورد (۸/۸٪) رتبه دوم و آدنوکارسینوما و کارسینومای موکوپیدرموئید هر کدام با ۱۲ مورد (۳/۸٪) جایگاه سوم را از نظر شیوع داشتند. شایع‌ترین محل بدخیمی، به ترتیب زبان ۵۳ مورد (۱۷/۳٪)، لب پایین ۳۵ مورد (۱۱/۴٪) و لوزه ۲۹ مورد (۹/۴۸٪) بود.

نتیجه‌گیری: اکثر یافته‌های این بررسی مشابه مطالعات قبلی بود. برای شناخت عوامل خطر ابتلا به سرطان دهان، نیاز به کسب آمار دقیق از نقاط مختلف کشور است که می‌توان با بهره‌گیری از سیستم منسجم ثبت سرطان این کار را انجام داد.

کلید واژه‌ها: دهان/سرطان‌های دهان/شیوع بیماری

مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره هفدهم شماره ۶۷، صفحات: ۴۸-۵۴

مقدمه

امروزه سرطان پس از بیماری‌های قلبی - عروقی مهم‌ترین عامل مرگ انسان در بسیاری از کشورهاست. متأسفانه شمار مبتلایان به ضایعات بدخیم روبه افزایش است و این امر شاید ناشی از بهبود روش‌های تشخیص، افزایش متوسط طول عمر و مهم‌تر از همه پیشرفت صنعت، تکنولوژی و زندگی ماشینی، مصرف دخانیات، داروهای جدید و مواد شیمیایی در صنایع مختلف و آلودگی محیط زیست باشد.

سرطان دهان یکی از ده سرطان رایج جهان است که در بزرگسالان بالای چهل سال شایع‌تر است ولی شیوع آن در جوانانی که از تنباکوی جویدنی استفاده می‌کنند نیز رو به افزایش است.

سرطان‌های دهان از نظر اصول و بسیاری از عوامل ایتولوژی تا اندازه‌ای مشابه ضایعات بدخیم سایر نواحی بدن است، اما شناخت و بررسی آنها بخش مهمی از علوم دندانپزشکی را تشکیل می‌دهد چرا که ابتدا دندانپزشک است که این ضایعات را مشاهده می‌کند. این ضایعات

قادرند سلامت بیمار را به طور جدی به مخاطره انداخته و چه بسا موجب مرگ شوند. از طرف دیگر، درمان انواع سرطان‌های دهان باعث اختلال تکلم، زیبایی، بلع و ثبات روانی بیمار می‌شود، لذا شناخت و تشخیص بموقع و سریع این ضایعات مهم است.

شیوع سرطان دهان در نقاط مختلف جهان متفاوت است. درحالی که کمتر از ۳٪ تمام سرطان‌ها را در ایالات متحده آمریکا تشکیل می‌دهد، ششمین سرطان شایع در مردان و دوازدهمین سرطان شایع در زنان است (۱).

در ایران طبق آمار انستیتو سرطان در سال ۱۳۴۷، سرطان دهان با ۱/۴٪ مرتبه هفتم را بین تمام سرطان‌ها داشته‌است.

یکی از مهم‌ترین راه‌های شناسایی ضایعات دهانی بخصوص سرطان‌های حفره دهان آگاهی از آمار بروز آنها و همچنین اطلاعات اپیدمیولوژی در این زمینه است.

در این تحقیق در نظر است آمار دقیقی از فراوانی عوامل همراه با سرطان دهان در استان گیلان طی سال‌های

۱. قزوین، بلوار باهنر، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده دندانپزشکی

۲. رشت، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، گروه پزشکی اجتماعی

۳. تهران، خیابان آزادی، خیابان جیحون - کلینک دندانپزشکی